

CONTEXT MAKEN WAARIN OUDERS 'ZAKELIJK REGELEN'

Wat is mijn doel?

Als conflicten blijven duren, kunnen kinderen daarin gekneld raken.

Dit *betekent voor kinderen*: zij willen dat de ruzies niet blijven duren.

Dit *betekent voor de ouders*: elkaar steunen (of ten minste elkaar niet tegenwerken) draagt bij aan de kwaliteit van leven van hun kind.

Dit *betekent voor de bemiddelaar* (die via de ouders werkt): dat als ouders zakelijk kunnen regelen het misschien makkelijker wordt voor hen om elkaar te steunen.

Door te bemiddelen helpt u via de ouders het kind in wat het belangrijk vindt.

Wat is 'zakelijk regelen'?

Niet te veel afgeleid door emoties

U helpt de ouders overstappen van wat zij niet willen - verleden, emoties - naar wat zij wel willen -toekomst. U zet hun geschiedenis als koppel naast hun toekomst als ouders. Vragen over oorzaken koppelt u los van vragen over oplossingen. Hoewel in de complexe interactie steeds inhoudelijke en relationele conflicten door elkaar lopen, brengt vereenvoudigen rust in een situatie die men als chaotisch en verwarrend beleeft.

Sommige ex-partners voeren tijdens de bemiddelingsbijeenkomsten dezelfde eindeloze discussies over het verleden als thuis. *Wie heeft het meest gewerkt in het huis? Wie heeft het meest voor de kinderen gezorgd? Wie is het minst schuldig? Wie laat zich teveel beïnvloeden door zijn familie?* U heroriënteert het gesprek naar toekomstperspectieven. U belicht uit de verwijten die elementen die verwijzen naar bezorgdheden over en betrachtingen voor de kinderen. Ouder: *Ik heb er recht op dat de kinderen meer tijd bij mij doorbrengen. Jij hebt er nooit veel voor gezorgd, laat staan iets voor hen gelaten. Zolang je dat niet toegeeft, kunnen we evengoed stoppen met die bemiddeling hier.*

Bemiddelaar: *Ik hoor dat u heel veel heeft geïnvesteerd in de kinderen. En dat u zou willen dat zij meer tijd bij u doorbrengen dan bij de andere ouder. Hebt u zo nog andere wensen?*

U kunt de bemiddelingsprocedure formeel en expliciet voorbehouden voor zakelijke, inhoudelijke onderhandelingen. U verwijst naar ouderschapsbemiddeling in een zakelijke terminologie: bijeenkomsten, agendapunten, samen zaken regelen, onderhandelen. Emoties zijn slechte raadgevers. Als u emotionele uitbarstingen toelaat, zijn de ouders bovendien geneigd elkaar te versterken. Zij belanden in een negatieve spiraal waarin de verwijten escaleren. Zij voelen zich dan in de bemiddelingsbijeenkomsten even hulpeloos als tijdens hun eindeloze ruzies thuis. Ouderschapsbemiddeling is gericht op een duurzame overeenkomst. U koppelt actuele, tijdelijke emoties los van zakelijke afspraken voor de toekomst op lange termijn. U helpt ouders een overeenkomst opstellen die inhoudelijk zo weinig mogelijk beïnvloed wordt door tijdelijke relationele spanningen en bijbehorende emoties. U vraagt de ouders hoe zij hun afspraken zouden bekijken zodra hun emoties bedaard zijn.

U voert conversatieregels in. Voorbeelden: De ouders mogen elkaar geen rechtstreekse kritiek geven, wel vragen naar verandering. U vraagt om geen gedachten te lezen en geen dreigementen te gebruiken. Slechts één persoon mag het woord hebben, men mag elkaar niet onderbreken. De bemiddelaar mag tussenbeide komen wanneer hij vreest dat een van beide zich gekwetst voelt. Hij mag tussenbeide komen wanneer hij merkt dat een hooglopende discussie hen niet helpt. Deze regels kunnen in het begin of tijdens de procedure worden afgesproken.

Bemiddelen is geen gezapig luisterproces. U moedigt actief productieve uitwisselingen aan en ontmoedigt destructieve uitspraken. Negatieve emoties verdwijnen niet omdat u zegt dat er in ouderschapsbemiddeling geen plaats is voor emoties. Mensen zitten niet zo eenvoudig in elkaar. Ontkenning van de complexiteit kan kwetsend overkomen.

Negatieve emoties bedaren wanneer u ze kort zichtbaar maakt, begrijpt, erkent maar naar elders verhuist. Normaliseren van actuele gevoelens, geeft de ouders bovendien hoop dat ze toch kunnen onderhandelen. Wanneer u merkt dat emoties de discussie beheersen, kunt u de procedure onderbreken. U kunt kort benoemen wat u denkt gezien of gehoord te hebben. U kunt checken of uw lezing klopt, zonder te oordelen. U kunt dan voorstellen niet te werken met relationele aspecten. Of u kunt verwijzen naar een therapeut of naar een andere bemiddelingsbijeenkomst waarbinnen de betrokken relationele aspecten beter passen.

Een therapeut-bemiddelaar kan een klant een aparte afspraak voorstellen om het teveel aan kwaadheid te ventileren, los van de zakelijke onderhandelingen.

Sommige ouders worden emotioneel bij een rechtstreeks gesprek met de andere ouder. Zij zijn wel in staat om zonder de fysieke aanwezigheid van de ander, zakelijk, inhoudelijk te reflecteren. U kunt hen vragen thuis, alleen, hun bezorgdheden en wensen i.v.m. bijvoorbeeld de verblijfsregeling van de kinderen, te noteren. Tijdens het gezamenlijke gesprek kan een schriftelijk verslag van deze reflectie helpen om te focussen op inhoud. Soms kunnen emoties van de tweede of de eerste beslisser het zakelijk onderhandelen onmogelijk maken. Ouderschapsbemiddeling moet dan worden uitgesteld of stopgezet totdat tijd en/of een therapie de relationele spanningen minder op de voorgrond zet.

Ouders regelen als ouder niet als ex-partner

Met een verkeerde pet op praten over een bepaalde inhoud, is een ander courant relationeel verschijnsel dat zakelijke onderhandelingen belemmert. Wederzijdse gekwetstheid in hun zelfbeeld als (ex)partner, en pogingen om door de ander als ex-partner gezien te worden zoals ze gezien willen worden, kan zinvol overleg over de kinderen verhinderen. Wanneer ouders hun standpunten i.v.m. de gezags-, verblijfs- en/of kostenregeling van hun kinderen verwoorden, zeggen ze dat vaak niet als moeder of vader. Eigenlijk praten ze over hun relatie als ex-partners.

De regelingen dienen besproken te worden met de passende petten. U installeert een context die past bij de tekst. U regisseert de context door de rolbezetting te bewaken. Hierdoor wordt verwarrende complexiteit gereduceerd. Door de verwarring van hun ex-partner- en ouderrollen discussiëren ouders soms erg bitsig en verwijtend over hun kinderen. Wanneer u de kunst verstaat om hun ex-partnerpetten en ouderpetten gepast op te zetten, verlopen hun onderhandelingen over de kinderen veel constructiever.

Met de ouders concrete filmpjes draaien over mogelijke verblijfsregelingen, kan een effectieve aanleiding zijn om ouderpetten op te zetten.

Veronderstel dat jullie zouden kiezen voor deze verblijfsregeling, hoe zullen jullie dan na de scheiding functioneren? Hoe gaan de kinderen zich daarbij voelen? Hoe gaat u als moeder zich daarbij voelen? Hoe gaat u als vader zich daarbij voelen? Hoe zal de relatie van de kinderen met moeder zijn? Hoe zal de relatie van de kinderen met vader zijn? Hoe zal jullie onderlinge relatie als ouders eruitzien?

De ouders hebben gedachten en emoties als ex-partners. U herkent en erkent wat er leeft als ex-partners om dit een niet storende plaats te geven als het gaat over de kinderen. U herhaalt voortdurend de woorden van de ex-partners en zet er bevraged de juiste pet op. U keurt niet af dat er ook gedachten en emoties als ex-partners zijn, u diskwalificeert niet.

Niet te veel afgeleid door emoties

Bemiddelingsprincipes toepassen

Bemiddeling is een proces waarbij een derde de betrokkenen helpt ethisch en efficiënt te onderhandelen. Elke ouderschapsbemiddelaar dient de algemene bemiddelingsprincipes voor ogen te houden. Hierdoor onderscheidt bemiddeling zich van andere dienstverleningen. U focust op ouders die ‘zakelijk regelen’ in functie van het bereiken van een overeenkomst. De algemene bemiddelingsprincipes bepalen de manier waarop u de ouders helpt om zelf te onderhandelen. Bemiddelen is mensen op een zakelijke manier doen omgaan met verschil en is niet in eerste instantie gericht op het vinden van een oplossing.

Het eerste bemiddelingsprincipe *Ouders beslissen zelf*.

Een bemiddelaar is eerder going along dan going towards. Een bemiddelaar is de gangmaker van overleg en onderhandeling, en is niet de gangmaker van een overeenkomst. Inhoud is pas zinvol als het relationele niveau oké zit. Zoniet denkt u dat de ouders met zaken bezig zijn terwijl ze eigenlijk met mensen bezig zijn. Investeren in het relationele niveau is een conditio sine qua non voor efficiënt onderhandelen. U installeert eerst samenwerking en stelt dan pas een overeenkomst op. Ook voor betrokken jonge kinderen is het akkoord belangrijker dan de inhoud van het akkoord. Of hun ouders nu kiezen voor een hoofdverblijf bij één van de ouders of voor verblijfsco-ouderschap, het belangrijkste is dat hun ruzie stopt.

Het doel is: de autonomie en de zin voor verantwoordelijkheid van ouders maximaal ondersteunen en aanspreken. Gevolg is dat u dus inhoudelijk geen standpunt inneemt, niet ‘het beste’ advies geeft, niet probeert ouders te overtuigen, niet bepaalt welke overwegingen wel en niet mogen spelen voor ouders, geen knopen doorhakt. U helpt de ouders om dat wat hen verhindert om dingen zakelijk te regelen een niet storende plaats te geven. U nodigt ouders uit, stimu-

leert hen op een niet dwingende manier om regelingen i.v.m. het ouderschap als ouders te beslissen en niet als ex-partners.

Het tweede bemiddelingsprincipe *Beide ouders hebben gelijkwaardige invloed*. Beslissingen waarbij iedereen evenveel te zeggen heeft, worden achteraf vaker als rechtvaardig ervaren. Dat gaat over evenwaardige invloed op de keuze van de oplossingsweg, op de inhoud tijdens de onderhandelingen en op de uiteindelijk gemaakte afspraken.

Het derde bemiddelingsprincipe *Beide ouders zijn correct geïnformeerd*. Om weloverwogen en zelf te kunnen beslissen is het nodig om over de nodige informatie te beschikken. U bent verantwoordelijk voor de informatie bij alle betrokkenen: informeren over de wet, mogelijke organisatie van ouderschap n.a.v. apart wonen, mogelijke effecten van apart wonen op kinderen, ... het is noodzakelijk. De manier waarop u informeert dient wel in overeenstemming te zijn met de eerste twee principes.

Een bemiddelingsprocedure volgen

U werkt gefaseerd en doelgericht. Het doel is ouders ethisch en efficiënt helpen onderhandelen over de kindregelingen (gezagsregeling, verblijfsregeling en kostenregeling). Het volgen van een stapsgewijze bemiddelingsprocedure helpt om de bomen door het bos te blijven zien. Een begreind kader vermindert de kans op ontsporen. Onderhandel eerst over de oplossingstrajecten en de manier van onderhandelen en dan pas over de inhoud. Maak eerst een akkoord over de weg die men wil volgen om tot oplossingen te komen vooraleer over mogelijke oplossingen te spreken. De bemiddelingsprocedure vertrekt van de persoonlijke omstandigheden en bekommernissen van de twee ouders en van de bekommernissen van de kinderen. *Wat vinden beide ouders belangrijk en wat vinden de kinderen belangrijk?*, dat staat centraal.

Een bemiddelingsprocedure kan er als volgt uitzien:

- **Stap 1: Hoe willen de ouders het apart wonen regelen?**
- **Stap 2: Hoe willen de ouders onderhandelen?**
- **Stap 3: Wat is de situatie van de ouders?**
- **Stap 4: Wat zijn de bekommernissen van de ouders en wat zijn de bekommernissen van de kinderen?**
- **Stap 5: Welke regelingen passen bij de bekommernissen van de ouders en van de kinderen?**

De chronologie en het werken met verschillende stappen van de bemiddelingsprocedure heeft tot doel het voor de ouders mogelijk te maken om de onderhandelingen stap voor stap te voeren.

Geduldig zijn

Proberen de ander te overtuigen van de meerwaarde van de eigen kijk zit veelal ingebakken in de manier waarop onderhandelaars met elkaar spreken.

Degene die de beslissing nam tot apart wonen wil er zeker van zijn en zeker van blijven dat hij niet gezien wordt als de (enige) schuldige.

De ouder die tot hertoe minder tijd doorbracht met de kinderen wil niet gezien worden als een ouder die daardoor nu minder recht zou hebben op evenveel tijd met de kinderen.

De ouder die het gedurende een periode in zijn leven zelf emotioneel moeilijk heeft gehad wil niet gezien worden als een ouder die daardoor minder goed voor de kinderen zou kunnen zorgen.

Dit zijn slechts een paar voorbeelden van onderliggende overwegingen die invloed hebben op hoe een ouder zich tijdens de onderhandelingen opstelt. Het is niet omdat u dit als bemiddelaar gemerkt hebt en dit benoemd hebt dat de vrees van de ouder om toch zo gezien te worden daardoor voorgoed verdwenen is.

Als bemiddelaar merkt u vaak dat, ondanks uw tussenkomst, een ouder vijf minuten later terug vanuit dezelfde vrees reageert. Dit is normaal en begrijpelijk. Hoe een ouder wil gezien worden of hoe een ouder zeker niet wil gezien worden is van fundamenteel belang. Het is niet omdat die ouder ondanks uw tussenkomst terug hetzelfde doet dat hij of zij niet van goede wil is of probeert dwars te liggen. Een ouder die bijvoorbeeld vreest gezien te worden als iemand die minder recht heeft, haalt die vrees vaak uit hoe die ouder ondervonden heeft dat de andere ouder, en/of familie, en/of collega's, en/of ex-schoonfamilie, en/of andere professionelen met hem omgaan. En vaak ook uit wat hij weet of denkt te weten dat de bestaande maatschappelijke verwachting hierover is.

Om ervoor te zorgen dat een ouder zich echt gerespecteerd zou kunnen voelen, komt het er niet op aan om telkens nieuwe interventies te doen en te zoeken. Het komt er wel op aan om met het nodige geduld dezelfde interventies telkens met iets andere woorden consequent te herhalen. U kunt dit een beetje vergelijkbaar met het introduceren van de afspraak dat de ouders elkaar zullen laten uitspreken. Het is niet omdat u die afspraak met hen gemaakt hebt dat zij er zullen in slagen om zich daar ook strikt aan te houden. Ook hier is herhalen

op een niet- belerende en niet-berispende manier nodig. Het is normaal dat mensen door de emotie van het moment de gemaakte afspraak niet kunnen toepassen, zelfs al staan ze achter de afspraak en vinden ze die zinvol. Net zoals het normaal is dat een ouder die vreest dat de bemiddelaar naar hem/haar kijkt als een ouder die zijn kinderen onnodige last bezorgt niet door één interventie van de bemiddelaar zal overtuigd zijn van het tegendeel. Het is vaak pas door veelvuldige herhaling en met een geduldige houding dat die ouder ook kan ondervinden dat wat u zegt en wat u doet in overeenstemming is.

Holding both realities

U probeert ieders realiteit even goed te begrijpen. U laat geen eigen voorkeuren blijken. Ouders hebben, gebaseerd op het verleden, hun eigen unieke kijk op wat belangrijk is voor hun kinderen. Beoordelen maakt geen deel uit van uw opdracht als bemiddelaar.

Als beide ouders ondervinden dat u zich inspant om ieders visie en opvatting even goed te begrijpen, kan dit bijdragen tot een evenwicht. Ouders hebben dit nodig om zelf bij te dragen aan de onderhandelingen. Door te laten horen hoe u hen begrijpt, ondervinden de ouders dat u hen beiden even goed begrijpt. Dit is niet altijd even gemakkelijk zeker als de ene ouder een meer gangbaar standpunt heeft dan de andere.

Kijken met mildheid

Van een ouderschapsbemiddelaar wordt verwacht dat hij/zij in staat is om met de eventuele antipathieke houding van een ouder op een positieve manier te werken. Dus ook met uitspraken die botsen met wat uzelf als bemiddelaar denkt dat in het belang is van het kind. Bepaald gedrag van ouders kan botsen met uw eigen overtuigingen en waarden als bemiddelaar. Als bemiddelaar dient u afstand te nemen en stil te staan bij de vraag: *Hoe kan ik anders, positiever kijken naar deze ouder?* De overtuiging dat antipathiek gedrag niet zozeer persoons- dan wel contextgebonden is, en dat deze ouder zich in een andere context heel aangenaam kan gedragen, kan de ergernis milderden. De overtuiging dat elk gedrag fundamenteel gestuurd wordt door een streven naar een positief zelfbeeld, maakt ruimte voor mildheid. Bijvoorbeeld: *een ouder blijft negatieve uitspraken doen over de andere ouder*. U beseft dat het voor de kinderen waarschijnlijk nefast is om dit te moeten horen. U probeert een aantal interventies te doen maar die ouder blijft zich op dezelfde manier gedragen. De overtuiging kan helpen dat ook deze ouder het, ondanks zijn gedrag, goed voor heeft met

zijn kinderen. Van daaruit kan een volgende stap gezet worden om antwoorden te zoeken op de vraag: *In welk fundamenteel zelfbeeld werd deze ouder zo sterk gekwetst dat hij zich zo onaangenaam opstelt? Wat gebeurt er waardoor het voor deze ouder nodig is om zich nu zo op te stellen?* De bereidheid om vanuit deze milde kijk antwoorden te zoeken op deze vragen is een voorwaarde om met ouders in crisissituaties te werken.

Als u ook werkt met gerechtelijke ouderschapsbemiddeling is de kans groot dat u te maken krijgt met ouders die al langere tijd in conflicten verweven zitten. Langdurige en destructieve conflicten maken het voor u als bemiddelaar soms moeilijk om nog naar deze ouders te kijken als mensen die bereid zijn om in functie van hun kinderen te handelen. Het is net dan dat u als bemiddelaar beseft dat de intensiteit en duur van de conflicten ervoor kan zorgen dat het voor de ouders bijna onmogelijk wordt om het conflict los te laten en op een andere manier met elkaar om te gaan. Net in deze situaties waarin het moeilijk is om mild te kijken is het nog belangrijker om tijd te nemen om op zoek te gaan naar: *Waarom is het voor deze ouders nodig om zich zo tegenover elkaar op te stellen?*

Inzet van de ouders erkennen

Ouders die merken dat u hun inzet als ouder ziet voelen zich als ouders gestimuleerd. Ouders doen veel voor hun kinderen, dat merkt u als bemiddelaar telkens opnieuw. Maar het is niet genoeg dat ouders hun kinderen graag zien om ook te doen wat best is voor de kinderen. Soms zitten heel wat overwegingen als ex-partners of onzekerheid rond goederen en geld in de weg die ervoor zorgen dat nadenken als ouder niet zo evident is. Het helpt ouders niet vooruit hen te wijzen op wat ze niet doen, of waar ze niet in slagen. Integendeel, in de moeilijke periode van het apart wonen voelen vele ouders heel wat druk i.v.m. wat er allemaal van hen wordt verwacht versus hun kinderen. Ouders vooral wijzen op wat ze niet doen of wat ze misschien beter anders zouden doen, kan zorgen voor een nog grotere onzekerheid. Ouders krijgen dan (nog maar eens) de boodschap dat ze het eigenlijk niet zo goed doen als ouders. Dit komt hun zelfbeeld als ouder niet ten goede en heeft vaak een omgekeerd effect. De meeste ouders willen net tonen dat ze zich inzetten en willen dus ook zo gezien worden. Tijdens de bemiddeling is het belangrijk om de inzet van ouders te erkennen en dit te benoemen. Als de ouders zich erkend voelen door u wordt hun zelfbeeld als ouder ondersteund. Als zij een positief gevoel hebben over hoe u naar hen kijkt, vergroot de kans dat het makkelijker wordt voor hen om er als ouder nog meer te zijn voor hun kinderen.

Standpunten gelijkwaardig naast elkaar zetten

Kinderen ondersteunen betekent ouders ondersteunen in hun unieke kijk op hun eigen situatie en die van hun kind. Het betekent geïnteresseerd zijn. Verschil in opvatting tussen de ouders is geen probleem dat zo snel mogelijk dient te verdwijnen. Verschil opent net nieuwe mogelijkheden om tot creatieve oplossingen te komen. U zet standpunten niet tegenover, maar evenwaardig naast elkaar op een niet bedreigende manier. Door verschil bespreekbaar te maken, kan het vertrouwen groeien. Ouders die een positief gevoel hebben kunnen makkelijker hun kind ondersteunen. Opkomen voor een eigen standpunt en hierdoor ernstige meningsverschillen hebben is vaak het resultaat van een grote gemeenschappelijke bezorgdheid voor hun kind. Het is op dit niveau dat u ervoor probeert te zorgen dat verschillen verbindend werken. Niet door er een andere, eigen waarheid aan toe te voegen.

Verleden naast toekomst zetten

Nadenken over goede ouderschapsregelingen gaat niet alleen over de toekomst. Reflecteren over ouderschap brengt automatisch het verleden en het heden in beeld. Ouders die een positief beeld hebben over hoe het ouderschap tot hiertoe verliep, komen vaak vrij gemakkelijk tot regelingen voor de toekomst. Wil één of willen beide ouders het apart wonen gebruiken als aanleiding om te sleutelen aan het ouder-zijn zelf, dan verloopt deze overgang vaak moeilijker. Soms betekent het apart wonen voor de ene ouder een kans en voor de andere ouder een moeilijkheid. Een voorbeeld: *Naar aanleiding van de geboorte van het tweede kind is moeder parttime beginnen werken, vader is fulltime blijven werken. Het dagdagelijkse gebeuren met de kinderen wordt veel meer door moeder opgenomen dan door vader. Beide ouders hebben deze beslissing bewust genomen. Moeder wilde een periode parttime werken, om meer tijd te kunnen doorbrengen met de kinderen. Allebei minder werken was niet haalbaar want dan zou het inkomen te laag zijn. Vader gaat naar aanleiding van het inkomensverlies wat harder werken en is daardoor nog minder thuis. Moeder bouwt eigen gewoontes op met de kinderen en vader heeft het gevoel minder invloed te hebben op de opvoeding. Zij beslissen om te scheiden. Voor vader voelt het als een kans om terug meer tijd met de kinderen door te brengen en er meer te zijn voor hen. Voor moeder voelt het als een probleem, want zij zal naar aanleiding van de scheiding weer meer buitenshuis werken en minder tijd met de kinderen kunnen doorbrengen. Bovendien wil vader met de kinderen weer dingen doen die hij lange tijd niet meer heeft kunnen doen.*

Ouderschap regelen gaat dus over veel meer dan alleen maar over de toekomst. Het gaat wel over wat ouders in de toekomst willen, maar ook over hoe dat verschilt van hoe het in het verleden was. U helpt ouders zoeken naar een goede regeling voor de toekomst. Om dit mogelijk te maken is het vaak nodig om het verleden in beeld te brengen.

Ouders regelen als ouder niet als ex-partner

Ouder en ex-partner naast elkaar zetten

Als ouders onderhandelen over de regelingen voor hun kinderen zijn ze naast ouders ook ex-partners. Ouderschapsregelingen gebaseerd op overwegingen als ouders en niet enkel of vooral gebaseerd op overwegingen als ex-partners, dragen bij tot een duurzame overeenkomst. Heel dikwijls staat een waaier aan gedachten en overwegingen als ex-partners in de weg. Het is een opgave voor ouders om tijdens de onderhandelingen over de regelingen voor de kinderen al deze gedachten en overwegingen onder controle te houden. Een overeenkomst die echter teveel gebaseerd is op deze (meestal) tijdelijke overwegingen werkt vaak op termijn niet goed. Bijvoorbeeld: *Ik ga niet akkoord met een verblijfsco-ouderschap want je laat mij in de steek als ex-partner en dan moet je daar maar de gevolgen van dragen, namelijk je kinderen minder zien.* Op termijn stapt ook deze ouder als ex-partner in een nieuwe relatie en wil eigenlijk wat meer tijd voor zichzelf. De overwegingen die op de voorgrond stonden op het moment van de onderhandeling verdwijnen op de achtergrond en nieuwe overwegingen komen in beeld.

Opdat een overeenkomst ook op termijn goed zou werken, doet u tussenkomsten die de ouders helpen om zowel ex-partner als ouder in beeld te krijgen.

Gekwetst zijn als ex-partner en toch een positieve houding aannemen als ouder is theoretisch evident, maar in de praktijk is dit voor veel ouders zeer moeilijk. Apart gaan wonen als ex-partners en u herorganiseren als ouders is een transitie die niet enkel gestuurd wordt door redelijke overwegingen. Het is voor velen een periode in het leven waarbij fundamentele vragen worden gesteld. Een breed spectrum van allerlei wisselende gedachten en emoties passeren de revue. U werkt met mensen die vaak middenin deze moeilijke transitieperiode zitten. Vooral rekenen op de redelijkheid en de zin voor verantwoordelijkheid van de ouders is niet voldoende. De ouders proberen overtuigen om zich in het belang van de kinderen redelijk te gedragen helpt hen niet vooruit. Overtuigen werkt

niet en gaat ook in tegen het bemiddelingsprincipe dat mensen zelf beslissen. Het is niet aan u om te bepalen wat goed of niet goed is. Door zowel de overwegingen als ouders en de overwegingen als ex-partners te erkennen en ruimte te geven, wordt het vaak gemakkelijker om het ouder-zijn op de voorgrond te krijgen.

Bijvoorbeeld: een ex-partner die niet gekozen heeft om apart te gaan wonen en die toch zijn uiterste best doet om mee te werken aan het organiseren van het apart wonen, dat vraagt veel inzet. Onderhandelen over de kindregelingen betekent spreken over de kinderen binnen een context waar hij/zij niet voor kiest. Overwegingen in het belang van de kinderen worden dan vaak doorweven met overwegingen vanuit het idee van ‘gedwongen’ te worden tot iets dat je eigenlijk niet wil. Als deze ouder van u de boodschap krijgt om vanuit redelijkheid en in het belang van de kinderen te handelen is de kans groot dat hij/zij afhaakt. Maar als deze onderhandelaar merkt dat de beide overwegingen (zowel die van ouder als die van ex-partner) au sérieux genomen worden, is de kans groter dat hij/zij de overwegingen als ouder voldoende ruimte kan geven.

TIPS

- Blijf geïnteresseerd in zowel de uitspraken als ex-partner en de uitspraken als ouder.
- Spreek mensen aan met de juiste pet van waaruit u zou willen dat ze antwoorden.
- Bepaal niet voor hen met welke pet op ze wel en niet mogen antwoorden.
- Blijf geduldig, ook al blijft een ouder het moeilijk hebben om de juiste pet op te zetten. Dit is gewoon moeilijk voor ouders en er is zeker geen slechte wil.
- Als er emoties als ex-partners spelen tijdens de onderhandelingen over de kinderen, dan is het niet mogelijk om die zomaar los te laten. Deze zijn vaak bij de start onlosmakelijk met elkaar verbonden.
- Laat de ouders ondervinden dat u hun uitspraken als ex-partners respecteert.
- Luister zelf goed met welke pet op iemand antwoordt en benoem die pet.

TUSSENKOMSTEN BEMIDDELAAR

- *Wat denkt u daar als vader/moeder over?*
- *Wat waren, naast jullie meningsverschillen als ex-partners, jullie belangrijkste meningsverschillen als ouders?*
- *Het is vrij duidelijk dat jullie een aantal fundamentele meningsverschillen hadden als ex-partners. Waren/zijn die er ook als ouders?*
- *Wordt het anders als jullie dit bekijken als vader/moeder?*

- *Wat denkt u daar als ex-partner over?*
- *Wat vragen jullie zich als vader/moeder af?*
- *Wat vragen jullie zich als ex-partner af?*
- *Ik merk vaak dat het voor ouders niet altijd even makkelijk is om al de kwaadheid die er is als vrouw/man plots opzij te schuiven als het om de kinderen gaat. Denken jullie dat het zinvol/nodig is om dit te proberen?*
- *Ik meen te horen dat jullie het daarover als ex-partners grondig oneens zijn. Speelt dit ook mee als jullie als vader en moeder met elkaar spreken?*
- *Het feit dat mijnheer beslist heeft om te scheiden, moet dit volgens u als moeder meebepalen hoe de verblijfsregeling voor de kinderen eruit ziet?*
- *Zou het kunnen dat u al langer bezig bent met de beslissing om te scheiden en dat mevrouw daar minder lang mee bezig is, dus nog niet de tijd heeft gehad om over een aantal onderwerpen na te denken?*
- *Klopt het, mevrouw, dat u eigenlijk zegt: ‘Het feit dat ik hier zit bij u is al een grote stap voor mij. Eigenlijk wil ik helemaal geen scheiding en ondanks dat probeer ik toch constructief mee te werken?’*
- *Op een bepaald moment beslist één van jullie dat scheiden misschien een goede oplossing is. De ander is daar helemaal niet mee bezig en ziet scheiden niet als een mogelijke oplossing. Ik kan me voorstellen dat het niet makkelijk is om elkaar te verstaan. Puur juridisch gezien kan mijnheer u niet verplichten, mevrouw, om mee te werken aan een scheiding. Langs de andere kant denk ik te merken dat u beseft dat het niet enkel gaat om een juridische realiteit maar ook om een relationele realiteit. Ik denk te verstaan dat u dit beseft en dat het feit dat u zegt dat u gedwongen wordt vooral gebaseerd is op het besef dat het weinig zin heeft om iemand te dwingen om een relatie verder te zetten. Klopt dit?*
- *Klopt het, mijnheer, dat u eigenlijk zegt: ‘Het is niet omdat ik als eerste beslis om te scheiden dat ik vind dat ik alleen verantwoordelijk ben voor alles wat we samen gedaan of niet gedaan hebben. Ik ben bereid om de verantwoordelijkheid voor de keuze van de scheiding als oplossing op mij te nemen, maar dit wil niet zeggen dat hoe het zover is kunnen komen alleen bij mij ligt. Daarvoor vind ik dat we beiden verantwoordelijk zijn.’*
- *Als ik probeert mee te kijken door jullie bril, als ex-partners kan ik mij voorstellen dat dit voor jullie niet zo makkelijk was. Speelde dit ook mee als vader/moeder?*
- *Mag ik mij permitteren om jullie uit te nodigen om hier ook als ouders over te spreken?*
- *Mijnheer, hoe denkt u dat mevrouw daar als moeder over denkt?*
- *Mevrouw, hoe denkt u dat mijnheer daar als vader over denkt?*

Inhoudelijke conflicten een plaats geven

• *Wie is schuldig?*

Ouderschapsbemiddeling is niet gericht op het oplossen van inhoudelijke conflicten i.v.m. de oorzaken van de scheiding of conflicten over het feit of scheiden al dan niet een goede oplossing is. Gerechtelijke ouderschapsbemiddeling is niet gericht op het oplossen van conflicten over het al of niet juist zijn van de feiten beschreven in het verzoekschrift. Nochtans zijn het vaak deze inhoud die voor één van beide (of voor beide) ouders bij het begin van de bemiddeling voorop staan. De meningsverschillen gebaseerd op de verschillende positie van de eerste beslisser en de tweede beslisser in de scheidingsbeslissing bijvoorbeeld, staan bij de start van de bemiddeling vaak centraal. Een ouder die zich door de bemiddelaar niet erkend voelt in het feit dat deze inhoudelijke overwegingen een rol spelen en van belang zijn kan afhaken. Als een ouder de indruk krijgt dat deze overwegingen niet ernstig worden genomen, vergroot de kans dat hij/zij dit nog meer zal proberen duidelijk maken. Het risico dat het ouderschap nog meer op de achtergrond verdwijnt wordt groter. Nochtans is de inhoud van ouderschapsbemiddeling de regelingen voor de kinderen. Als bemiddelaar houdt u het doel van de onderhandeling voor ogen.

TIPS

- Ga niet in tegen degene die het over een onderwerp heeft waar het niet over gaat.
- Probeer niet te overtuigen dat iets geen gespreksonderwerp is waarover onderhandeld zou moeten worden.
- Luister naar de inhoud en bekijk of beide ouders vinden dat er moet over gepraat worden.
- Bevraag de ouder over het belang van verdere bespreking van die specifieke inhoud.
- Bekijk of de andere ouder dit ook een relevant onderwerp vindt.
- Zet de standpunten evenwaardig naast elkaar.
- Spreek af of er een nieuwe inhoud wordt toegevoegd aan de onderhandelingsonderwerpen. Bepaal dus niet zelf wat er wel en niet kan besproken worden tijdens de bemiddeling.
- Vraag of het bespreken van het onderwerp van doorslaggevend belang is om over de reeds afgesproken onderwerpen verder te kunnen onderhandelen.

TUSSENKOMSTEN BEMIDDELAAR

- *Ik denk te horen dat jullie nu over de regeling over het huis spreken en niet over de regelingen voor de kinderen, klopt dit?*
- *Als ik goed naar u luister dan denk ik dat u eigenlijk zegt: 'Ik weet dat we hier zitten om te onderhandelen over de regelingen voor de kinderen, maar ik heb toch niet beslist om te scheiden.' Klopt dit?*
- *Is het gegeven dat u niet als eerste beslist heeft om te scheiden een onderwerp waar u verder wil over spreken?*
- *Ik meen te horen dat de regeling i.v.m. het huis ook meespeelt voor u om uiteindelijk te beslissen of er een goed akkoord over de kinderen kan bereikt worden. Vinden jullie het nodig om hier tijdens deze onderhandelingen over de kinderen verder op in te gaan, of zeggen jullie 'Wij bekijken het wel, maar weet dat dit voor ons speelt?'*
- *Kunnen jullie mij zeggen op welke manier deze onderwerpen voor jullie verbonden zijn met de regelingen voor de kinderen?*
- *Stel dat mevrouw/mijnheer daar niet verder wenst op in te gaan, is dit een probleem voor u?*
- *U hebt gehoord dat het voor mijnheer/mevrouw belangrijk is om ook met rekening te houden. Kan het voor u om dit ook mee te nemen in de verdere onderhandelingen of ligt dit voor u anders?*
- *Het is niet aan mij om te bepalen waarover er hier wel en niet gesproken wordt. Ik wil wel terug in beeld brengen waarover we afgesproken hadden dat er zou onderhandeld worden. Ik hoor nu dat het voor u eigenlijk gaat over Ik heb mij geëngageerd om voor jullie beiden even goed te werken. Ik moet dus ook eerst nagaan of het voor de ander belangrijk is om dit als gespreksonderwerp naar voor te schuiven. Mag ik hier eerst eventjes de tijd voor nemen?*
- *Als we spreken over het officiële adres van de kinderen, spreken we dan alleen over het administratieve belang, of het gaat het ook nog over iets anders?*
- *Ik hoor dat u (vader /moeder) het belangrijk vindt om, naast de gezagsregeling, ook een aantal afspraken te maken i.v.m. ik hoor dat u (vader/moeder)) daar anders over denkt. Misschien moeten we eerst de tijd nemen om te zien of jullie het kunnen eens worden of dit al dan niet een bijkomend onderhandelingsonderwerp wordt. Als ik hier nu gewoon op doorga dan ben ik misschien goed aan het werken voor u (vader/moeder) en misschien niet voor u (moeder/vader). Ik heb mij geëngageerd om voor jullie beiden even goed te werken, vandaar mijn voorstel.*

• **Wapengebruik**

Als ouders verstrikt raken in een strijd om de waarheid, vervalt een zinvolle discussie in een zinloos inhoudelijk conflict. De eigen waarheid wordt verdedigd door het gebruik van wapens. Een wapen is een gedrag waarmee men, in de opinie van de ander, op een onfaire manier de eigen waarheid verdedigt. De ander voelt zich hierdoor gedwongen eveneens met wapens terug te vechten. Voorbeelden van verbale wapens: spot, belachelijk maken, onderbreken, negeren, extreem maken van een mening, chantage, ... Voorbeelden van non-verbale wapens: weglopen, wenkbrauwen fronsen, niets meer zeggen met woorden, ... Als bemiddelaar weet u dat wapens niet effectief zijn om tot overleg te komen. Wapens versterken tegenstellingen en leiden tot verstarring i.p.v. versoepeling van meningsvorming. Het is voor bemiddelaars moeilijk om niet in het gevecht verwickeld te raken over onderwerpen waar u intens bij betrokken bent.

TIPS

- **Merk het wapengebruik op. Confronteer ouders niet met hun wapengebruik. Probeer hen niet te overtuigen om geen wapens te gebruiken. Veroordeel de ouder die wapens gebruikt niet. Laat horen dat u dit begrijpt.**
- **Bevraag de ene ouder over het mogelijke effect hiervan op de andere ouder en de verdere onderhandelingen.**
- **Ga na of beiden u de toestemming geven om bij wapengebruik tussen te komen en wapengebruik te verhinderen.**
- **Leg uit waarom u denkt dat wapengebruik niet bijdraagt aan het bereiken van een overeenkomst.**
- **Spreek af wat er hen zou kunnen helpen om ervoor te zorgen dat het misschien niet meer nodig zou zijn om wapens te gebruiken.**

TUSSENKOMSTEN BEMIDDELAAR

- *Ik heb de indruk mijnheer/mevrouw dat, als we spreken over de duur van het verblijf bij u, het dan niet makkelijk is om mijnheer/mevrouw ook te laten uitspreken. Vindt u dat moeilijk of vergis ik mij?*
- *Telkens als we het hebben over de kostenregeling voor de kinderen, dan denk ik te merken dat mijnheer/mevrouw u de ander probeert te overtuigen van zijn/ haar ongelijk, klopt dit? Ik heb de indruk dat dit onderwerp zeer belangrijk is en het u op een bijzondere manier bezighoudt. Ik vind het belangrijk om goed te begrijpen wat precies het belang is voor u. Kunt u mij dit wat meer uitleggen?*

- *Mag ik mij permitteren om even tussen te komen? Ik merk dat als u de ander onderbreekt, die het gevoel heeft nog meer te moeten duidelijk maken wat hij/zij precies bedoelt. Ik merk dat het dan niet evident is om elkaar nog te verstaan. Herkennen jullie dit?*
- *Ik heb de indruk dat als u harder praat u uw argumenten nog meer kracht probeert bij te zetten, zodat de ander u dan beter zal horen. Ik heb echter de indruk dat het op die manier niet echt lukt om gehoord te voelen, klopt dit?*
- *Stel dat jullie elkaar op deze manier het belang van dit onderwerp duidelijk blijven maken, denken jullie dat dit zal bijdragen om tot een akkoord te komen?*
- *Als u het gevoel hebt dat er hier dingen gezegd worden die voor u niet oké zijn en we spreken af dat u dit dan ook zegt en dat we daar dan eventjes tijd voor nemen, lijkt dit haalbaar voor u?*
- *Af en toe zie ik dingen gebeuren waarbij ik denk dat die niet echt helpen om tot een akkoord te komen. Als ik dergelijke momenten zie, vinden jullie het beiden oké als ik dan tussenkom? Aan de ene kant is het niet mijn bedoeling om voor jullie te bepalen wat er hier wel en niet kan. Aan de andere kant heb ik gehoord dat jullie het belangrijk vinden om tot een akkoord te komen. Als ik dan dingen zie gebeuren die daar niet toe bijdragen en ik onderneem niets, dan vind ik dit jammer. Wat denken jullie?*

Pseudo-inhoudelijke meningsverschillen herkennen

Als de ouders een meningsverschil hebben, maar ondertussen eigenlijk iets anders proberen duidelijk te maken, dan spreken we over pseudo-inhoudelijke meningsverschillen of conflicten.

Bijvoorbeeld: *een ouder spreekt met woorden over de verblijfsregeling van de kinderen maar wil eigenlijk begrepen worden in zijn/haar standpunt dat scheiden geen goede oplossing is, of wil begrepen worden in zijn beeld dat de andere ex-partner de oorzaak is van de scheiding.* De ouders spreken dus met woorden over een bepaalde inhoud maar proberen iets anders, iets relationeels duidelijk te maken.

Of een ouder praat over de inhoud maar de andere ouder begrijpt het op relationeel niveau en spreekt dan zelf verder over het onderliggende relationele.

Bijvoorbeeld: *een ouder zegt: 'Ik vind dat er niet te veel overlegd moet worden'. De andere ouder begrijpt dit als: 'Je vindt het dus niet belangrijk wat ik te zeggen heb.'* Er wordt dan verder gesproken over datgene wat eigenlijk niet

gezegd is of zo bedoeld is. Men spreekt verder over datgene waar het eigenlijk niet over gaat.

Pseudo-inhoudelijke conflicten zorgen vooral voor meer verwarring. De woorden die gezegd worden stemmen niet meer overeen met wat eigenlijk bedoeld wordt. Dit draagt niet bij tot het vinden van concrete regelingen. Op het moment dat de intensiteit van het conflict niet meer in overeenstemming is met de inhoud waarover gesproken wordt, hebt u vaak te maken met pseudo-inhoudelijke conflicten.

TIPS

- Ouders zijn zich vaak niet bewust dat ze de inhoud en de relatie door elkaar halen. Probeer hier voorzichtig mee om te gaan.
- Leg het probleem niet bij de ouders, maar neem het op u, zeg dat het voor u niet meer duidelijk is.

TUSSENKOMSTEN BEMIDDELAAR

- *We zijn nu al aan het spreken over de regeling op de verjaardagen van de kinderen. Telkens als we het hier over hebben lijkt de sfeer anders te worden. Het is duidelijk dat dit voor jullie beiden iets heel belangrijk is. Ik vraag me af waarom de manier van discussiëren telkens opnieuw anders wordt. Is jullie dit ook al opgevallen?*
- *Misschien moeten we dit blijkbaar gevoelige punt toch nog wat van naderbij bekijken. Ik merk dat ik niet goed begrijp wat er voor jullie samenhangt met dit onderwerp. Kunnen jullie mij dit wat meer uitleggen?*
- *Als we over de kostenregeling van de kinderen spreken, stijgt de spanning telkens. Ik merk dat dit voor jullie beiden zeer belangrijk is. Als we over andere onderwerpen spreken, meen ik dit minder of niet te merken. Ik vraag mij dan af, heeft dit te maken met het gevoelige punt geld of is er nog iets anders?*

Waarom door de ogen van het kind kijken?

U werkt met beide ouders rond de tafel. De beste hulp voor kinderen is via hun ouders. Als bemiddelaar helpt u ouders om naast hun perspectief als ouders en als ex-partners ook te proberen kijken door de bril van hun kind. Vaak gaan ouders ervan uit dat wat zij zelf belangrijk vinden, het kind ook wel belangrijk zal vinden.

Bijvoorbeeld: *Ik vind het belangrijk als ouder dat mijn kind één nest heeft en zijn gerief niet te veel heen-en-weer moet sleuren. Als ouder wil ik mijn kind die last en dat ongemak besparen en wil ik mijn kind de veiligheid van één vaste plaats geven.* Dit is uiteraard een bekommernis die oké is. Vraag is echter of wat je hier als ouder zelf over voelt ook overeenstemt met wat het kind hierover voelt. Het is niet omdat een ouder bepaalde dingen belangrijk vindt dat dit automatisch samenvalt met wat hun kind belangrijk vindt. Zeker als heel veel overwegingen vanuit het ex-partnerschap spelen is het niet altijd even gemakkelijk voor ouders om door de ogen van hun kinderen te kijken.

TIPS

- Maak het onderscheid tussen wat vindt de ouder als ouder belangrijk en wat denkt de ouder dat zijn kind belangrijk vindt.
- Besef dat het voor ouders, die midden in een periode van apart gaan wonen zitten, niet zo evident is om ook nog door de bril van de kinderen naar de zaken te kijken. Als u merkt dat ouders dit moeilijk vinden, dat is maar normaal.

TUSSENKOMSTEN BEMIDDELAAR

- *Ik merk vaker dat ouders en kinderen soms op dezelfde manier kijken naar wat er gebeurt en soms op een totaal verschillende manier. Soms kijken twee ouders op dezelfde manier en soms ook helemaal niet. Vinden jullie het zinnig om ook door de bril van de kinderen te proberen kijken?*
- *Mag ik af en toe ook een vraag te stellen over hoe de kinderen over bepaalde dingen denken. Wat zij belangrijk zouden vinden.*
- *Stel dat jullie kinderen hier aan de tafel zouden zitten, hoe denken jullie dat zij dit zouden bekijken?*
- *Wat denkt u als vader/moeder wat de kinderen bezighoudt?*
- *Stel dat jullie dit aan de kinderen zouden vragen, wat denken jullie dat zij zouden zeggen/willen/antwoorden?*
- *Het is niet altijd even voor de hand liggend te weten waar een kind precies mee bezig is. Wat is tot hiertoe jullie manier om dit op te lossen?*

Bemiddelingsfilmpje voorstellen

U vindt het bemiddelingsfilmpje op de site Tweehuizen

Waarom via een filmpje?

Als bemiddelaar houdt u zich buiten de inhoudelijke beslissing over het te volgen oplossingstraject voor het apart wonen. Sommige ouders aarzelen of ze al

of niet zullen kiezen voor bemiddeling. U geeft informatie over bemiddeling maar u doet geen uitspraken waaruit uw voorkeur blijkt. Het is niet altijd even gemakkelijk om tijdens het geven van informatie (zeker als iemand aarzelt) niet te proberen overtuigen. Als ouders aarzelen, kan het handig zijn om hen te verwijzen naar het bemiddelingsfilmpje om extra informatie te geven en toch van de inhoud af te blijven.

Daarnaast is het ook niet altijd gemakkelijk om precies uit te leggen wat bemiddeling wel en niet is en wat nu precies het onderscheid is met andere oplossings-trajecten in overleg. Wat maakt dat ouders aarzelen om de stap te zetten naar een bemiddelaar? Dikwijls twee dingen. De vrees dat rechtstreeks met elkaar spreken te emotioneel en eventueel kwetsend wordt, zelfs met een bemiddelaar erbij. En anderzijds de vrees dat de andere ouder de bemiddelaar zou kunnen overtuigen van zijn gelijk. Het filmpje probeert ouders gerust te stellen.

U weet dat u even goed voor beiden zult werken en dat u ouders ondersteunt om te handelen als ouders en niet als ex-partners. In de praktijk blijkt regelmatig dat ouders (of een ouder) vrezen dat ze niet evenwaardig aan bod zullen kunnen komen of dat alles wat speelt als ex-partners teveel ruimte zal innemen. Door te kijken naar het filmpje kunnen ouders eventueel wat gerustgesteld worden over hoe het er aan toe gaat in bemiddeling. Zien wat een ouderschapsbemiddelaar doet kan veel meer verhelderend zijn dan een theoretische uitleg.

Wat is er te zien op het bemiddelingsfilmpje?

Het bemiddelingsfilmpje toont korte fragmenten uit een ouderschapsbemiddeling. Het bestaat uit twee delen: *'geen partij'* en *'geen partner'*. Ouders leren bemiddeling kennen als een mogelijk interessant traject om hun ouderschap te regelen. Wat weerhoudt ouders om naar een bemiddelaar te gaan? Het filmpje wil ouders geruststellen: onderhandelingen worden gevoerd als ouders niet als ex-partners, en een bemiddelaar kiest geen partij.

'geen partij' en *'geen ex-partner'* toont tussenkomsten die duidelijk maken dat u geen partij kiest en ouders helpt om als ouders te handelen en niet als ex-partners.

TIPS

- Ga eerst en vooral na of de ouders geïnteresseerd zijn om bijkomende informatie te krijgen.
- Breng dit ter sprake als een mogelijkheid om informatie op te doen.
- Benadruk dat ook deze informatie niet absoluut is.

- Bevraag de ouder over wat zij met hun reflecties willen doen, en in hoeverre zij u als bemiddelaar daar wel of niet willen bij betrekken.

TUSSENKOMSTEN BEMIDDELAAR

- *Ik merk vaak dat ouders zich afvragen: ‘Zal bemiddeling wel iets voor mij zijn?’ Sommige ouders vragen zich af: ‘Ga ik wel genoeg aan bod komen?’ Sommige ouders denken: ‘Ik zal toch niet tegen de ander op kunnen en die bemiddelaar zal daar ook niet voor kunnen zorgen.’ Ik zou natuurlijk van alles kunnen uitleggen, maar misschien zijn jullie geïnteresseerd om naar een kort filmpje over bemiddeling te kijken. Misschien zegt dat meer dan wat ik jullie zou vertellen. Lijkt dit iets?*
- *Wat lijkt jullie het meest zinvolle, dat we samen het filmpje bekijken en daarna wat tijd nemen om wat jullie vinden en denken na het bekijken naast elkaar te leggen? Of lijkt het jullie meer aangewezen dat jullie (samen of apart) tijd nemen om het te bekijken?*
- *Oké, nadat jullie tijd hebben genomen om dit apart door te nemen, wat verwachten jullie verder van mij? Hebben jullie zoiets van ‘Het is al goed, bemiddelaar, we praten er samen wel verder over’, of hebben jullie iets van ‘Het zou beter zijn om het daar achteraf met u nog eens over te hebben’?*
- *Weet dat als jullie toch zouden vinden dat het misschien zinnig is om het nog eens te bespreken, dat dit kan.*

Heb ik mijn doel bereikt?

Komt het effect overeen met mijn bedoeling?

Als ouders tijdens de onderhandelingen niet te veel afgeleid zijn door emoties, als ze de beslissingen nemen als ouders en niet als ex-partners, vergroot de kans dat ze de dingen zakelijk kunnen regelen. Dan vergroot de kans dat ze elkaar steunen of in elk geval niet tegenwerken. Als de ouders elkaar steunen, vergroot de kans dat het kind ondervindt dat ruzies niet blijven duren. Als ruzies niet blijven duren, vergroot de kans dat het kind niet of minder klem zit tussen deze ruzies. Als ik als bemiddelaar een context creëer om de dingen zakelijk te regelen, ben ik goed aan het werk voor het kind.

U vraagt zich af: *komt het kind door mijn handelen niet of minder klem te zitten?*

• ***Wat kan ik observeren?***

Zijn deze ouders te veel afgeleid door emoties?

- Doen deze ouders kwetsende uitspraken over elkaar?
- Praten deze ouders over het verleden en over de toekomst?
- Praten deze ouders over wat ze wel willen?
- Laten deze ouders elkaar uitspreken?
- Luisteren deze ouders naar elkaar?
- Volgen deze ouders de afgesproken communicatieregels?
- Zien deze ouders de inzet van elkaar?
- Proberen deze ouders actief/zichtbaar om elkaar te verstaan?

• ***Beslissen deze ouders als ouder en niet als ex-partner?***

- Blijven deze ouders over de inhoud spreken over regelingen voor de kinderen?
- Gebruiken deze ouders wapens bij inhoudelijke conflicten?
- Doen deze ouders uitspraken over de beslissing om te scheiden?
- Praten deze ouders over de inhoud of over de relatie?
- Zijn er conflicten over de relatie als ouders?
- Zijn er conflicten over de relatie met de kinderen?
- Lopen uitspraken als ouder en ex-partner door elkaar?
- Is het mogelijk voor deze ouders om vanuit het perspectief van hun kind te kijken?

• ***Wat kan ik zelf meer, minder of anders doen?***

Om niet te veel afgeleid te zijn door emoties:

- ouders ondersteunen om zelf te beslissen;
- (on)evenwichten hanteren;
- informatie beheren;
- de bemiddelingsprocedure sturen;
- geduld hebben;
- voldoende herhalen;
- elke visie even goed verstaan;
- standpunten evenwaardig naast elkaar zetten;
- verleden naast toekomst zetten.

Om te regelen als ouders niet als (ex-)ex-partners:

- inhoudelijke conflicten een niet-storende plaats geven;
- pseudo-inhoudelijke conflicten een niet-storende plaats geven;
- de kijk vanuit ouderpet en ex-partnerpet voldoende ruimte geven;
- het kind in beeld brengen;

- zien en benoemen van de inzet van beide ouders;
 - tussenkomen gestuurd vanuit eigen milde kijk;
 - geïnteresseerd zijn in verschillen.
-
- ***Ben ik in valkuilen getrapt?***
 - Heb ik zelf inhoudelijke uitspraken gedaan over het belang van het kind?
 - Heb ik overgenomen van de ouders?
 - Heb ik voorkeuren laten blijken?
 - Heb ik afkeuring laten blijken?